este şuba albă cu aplicaţii de postav roşu, purtată de femei.

Înveşmântaţi cu mândrie în deosebitul port tradiţional de sărbătoare, bănăţenii au contribuit conştient la completarea artei populare româneşti cu piese şi repertorii decorative spectaculoase, de un fast extraordinar. Admirate pentru coloritul lor rafinat, cu tonuri atent asociate, şi pentru expresivitatea motivelor decorative, costumele populare bănăţene au devenit astăzi mesageri ai valorilor culturale în întreaga lume.

Se poate spune că femeia de la ţară a transformat acul în pensulă şi firul de aţă în acuarelă, pentru a realiza cusături de înaltă valoare artistică.

M.D.

ANUNŢURI

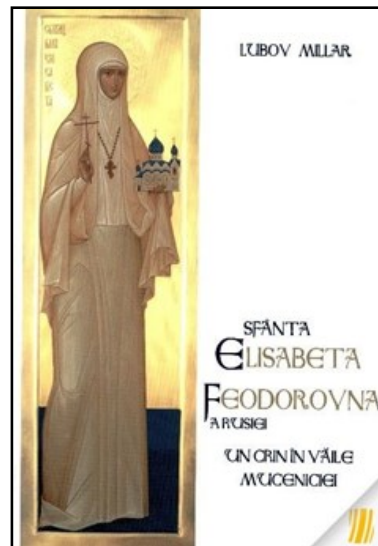
Sf. Samson lucrează minuni

Iată ce ne scrie Elena, creierul şi inima Asociaţiei Sf. Samson, care are în grijă sute de oameni cu diferite nevoi: „Cu ceva timp în urmă am avut gândul de a mai amenaja încă o cameră pentru oamenii fără adăpost. Pentru aceasta trebuia să îi spun colaboratorului meu să o dăm în lucru, însă nu aveam niciun ban. Am plecat spre casă, gândindu-mă că mai trebuie să aşteptăm – şi noi, şi cei care aveau nevoie de un acoperiş deasupra capului.

Însă imediat ce am ajuns acasă, m-a sunat colega mea, Ioana, să-mi spună că vine cineva de la Timişoara să ne facă o donaţie de 4.000 de lei. Atunci am ştiut că Sf. Samson ne-a trimis banii de început pentru această cameră, care are inclusă şi o mică baie. În ea se vor muta curând o mamă şi fetiţa ei, care nu aveau unde să locuiască."

Asociaţia Sf. Samson are ca dorinţă, şi în acelaşi timp, gând de rugăciune către ocrotitorul ei acest moto: ***„Să nu lăsăm să treacă o zi fără să dăruim ceva."***

Librăria Logos ne recomandă

Personalitatea Marii Ducese Elisabeta Feodorovna era o îmbinare rar întâlnită de alese sentimente creştine, nobleţe sufletească, minte luminată, inimă caldă şi gust rafinat. Avea o alcătuire intelectuală neobişnuit de fină şi adâncă. Chipul ei, şi mai ales ochii, trădau o durere ascunsă - semnul sufletelor înalte, care tânjesc în lumea de aici după altceva. Pretutindeni aducea cu ea mireasma curată a unui crin; poate de aceea îi şi plăcea culoarea albă: era oglindirea sufletului ei.

ŞTIRI

Proiect legislativ privind repatrierea Sfinţilor Mărturisitori Ardeleni

Mai mulţi deputaţi au depus la Parlament un proiect legislativ privind repatrierea moaştelor Sf. Mărturisitori Ardeleni: Sf. Cuv. Visarion Sarai, Sf. Mc. Oprea Miclăuş, Sf. Preoţi Martiri Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel. Sfinţii au murit în închisoarea Kufstein din landul austriac Tirol, în secolul al XVIII-lea, în vremea când autorităţile austriece impuneau unirea ortodocşilor din Transilvania cu Biserica papală de la Roma. În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a legii, Ministrul Afacerilor Externe, Ministrul Justiţiei, Ministrul Finanţelor Publice şi Secretarul de Stat pentru Culte vor emite ordinul privind stabilirea procedurilor de identificare şi repatriere a sfinţilor. Sfintele lor moaşte vor fi aşezate, cu sprijinul Patriarhiei Române, la Biserica „Sfânta Treime" din Sibiel, conform proiectului

Aşteptăm întrebările, sugestiile şi eventualele colaborări pe adresa revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372.
Mulţumim tuturor pentru rugăciuni şi ajutor financiar.

MAXIMINA

Foaie ortodoxă pentru suflet

A FACE SAU A FI?

Cuvânt al Mitropolitului Antonie de Suroj la Duminica Vameşului şi a Fariseului

„Inima noastră este legată fiindcă nu-şi asumă riscul de a se lepăda de lege şi de a păşi pe tărâmul iubirii."

Fariseul ştie totul despre făptuire, dar nimic despre a fi. În întreaga sa viaţă de dreptate un lucru nu a înţeles: că între Dumnezeu şi el poate exista o relaţie de iubire reciprocă. Nu a căutat-o niciodată şi nu L-a întâlnit niciodată pe Dumnezeul lui Isaia, Care este atât de sfânt, încât înaintea Lui toată dreptatea noastră este precum un copac doborât de o furtună. El crede că între Dumnezeu şi făpturile sale există o relaţie fixă, fosilizată, neschimbătoare. Niciodată nu a desluşit în Scripturi *povestea de iubire dintre Dumnezeu şi lumea pe care a creat-o şi a iubit-o atât de mult încât L-a dat pe Fiul Său Cel Unul-născut pentru mântuirea ei.* El trăieşte într-un legământ pe care-l vede ca pe o tranzacţie, fără să se gândească la posibilitatea vreunei relaţii. În privinţa lui Dumnezeu, el cunoaşte legea – nu Persoana. Nu are motive pentru care să se osândească pe sine; el este drept, rece, mort. (...)

Dar vameşul ştie că este rău, fiindcă şi legea lui Dumnezeu şi judecata omenească sunt împotriva sa. El încalcă legea lui Dumnezeu şi se foloseşte de ea, o manipulează în interesul său. El încalcă legile oamenilor – cu viclenie sau cu aroganţă, în funcţie de împrejurare – şi se foloseşte de ele în folosul său, şi din acest motiv este urât şi dispreţuit de oameni. Aşadar, când vine la templu, *nu îndrăzneşte să treacă pragul fiindcă templul este locul Prezenţei*, iar el nu are nici un drept, dă înapoi de la intrarea în Prezenţa lui Dumnezeu. El stă, aşadar, şi vede acest loc sfânt care se întinde înaintea lui, care pare să exprime nemărginirea lui Dumnezeu şi distanţa infinită dintre el şi sfinţenie – Dumnezeu. Acest templu este la fel de măreţ precum Însăşi Prezenţa şi la fel de înspăimântător, de tragic, precum judecata semnificată de confruntarea dintre păcat şi sfinţenie. Şi din

greaua şi cruda sa experienţă de om se naşte această rugăciune incredibil de adâncă şi autentică: *„Dumnezeule, fii mie milostiv, păcătosului".* Ce a învăţat el din viaţă? El ştie că, de fiecare dată când legea este aplicată fără indulgenţă, este prilej de suferinţă; el ştie că sub stăpânirea riguroasă a legii nu este loc de milă. Aceasta este chiar legea

26 februarie:

Sf. Muceniţă FOTINI (Luminiţa),femeia samarineancă

Ea a săvârşit lucrare de apostol în Africa, după ce Mântuitorul i-a schimbat viaţa la fântâna din Sihar. Alături de cei doi fii, Iosie şi Fotin, şi de cele 5 surori, a fost mucenicită la Roma, pe timpul împăratului Nero (anul 66). *Bucură-te, porumbel ceresc, ce ne îndemni spre gânduri curate!*

de care se folosește și pe care o abuzează pentru a-I prinde în capcană pe datornicii săi, pentru a-și încolți victimele, legea care, dacă este mânuită cu viclenie, îl va îndreptăți când îi va trimite la închisoare pe datornicii care nu pot plăti, acea lege a cărei putere poate conta pentru a-și strânge avere și proprietăți, fără nici o urmă de omenie și fără milă.

Și totuși, chiar această experiență omenească l-a învățat și altceva, ceva absurd și care se împotrivește modului în care a trecut prin viață: își amintește clipe din viața sa și a altora la fel de cruzi și nemilostivi ca el când, poate, înarmat cu puterea legii se confruntă cu nefericirea și groaza pe care a adus-o asupra unei familii, suferința unei mame, lacrimile unui copil, și chiar în această clipă, când totul este al lui, spre uimirea consternată a confraților săi, în pofida legii, în pofida logicii nemiloase a tagmei sale, în pofida glasului lumii și a obișnuinței, își oprește mâna, privește în jur tăcut, zâmbește, probabil, cu tristețe sau blândețe și spune: „Lasă-i și pe ei să trăiască!".

Aceasta este starea vameșului și ce a învățat din viață. Cât de multe avem de învățat de la el! Oare nu am putea, precum acesta, să stăm smeriți și răbdători pe pragul de la intrare, având o conștientizare fie vagă, fie limpede a stării noastre de păcătoșenie? Putem pretinde dreptul de a-L întâlni pe Dumnezeu față către față? Așa cum suntem acum, avem în noi vreun loc acolo unde Dumnezeu stăpânește? Dacă El va alege să vină la noi, așa cum a făcut la Întrupare și în zilele când a trăit în trup și de la un capăt la celălalt al istoriei omenirii, să Se întâlnească cu noi în calitate de Mântuitor și Răscumpărător al nostru, vom cădea la picioarele Sale în uimire și recunoștință. Între timp, să rămânem la ușă și să-I spunem Domnului: „O, Doamne, de vei căuta la fărădelegea noastră, cine va putea răbda? *O, Doamne, primește-mă în Împărăția Harului, nu în cea a dreptății și răsplătirii după faptele săvârșite!*".

Și totuși, noi facem imposibilă această lucrare a harului, prin întoarcerea la lege, prin *transformarea noastră în farisei* – nu fiindcă imităm credincioșia lor stearpă și pretențioasă față de legea lui Dumnezeu și rânduielile bătrânilor, ci *fiindcă avem aceeași mentalitate lipsită de nădejde și de milă*. Fariseul era cel puțin drept după litera Legii; noi nici măcar așa nu suntem, deși ne închipuim că suntem vrednici să stăm înaintea lui Dumnezeu. Măcar de ne-am opri la ușă, dacă am bate cu smerenie, cu sfială, luând apoi aminte dacă mirele Hristos bate la ușă. Atunci poate am descoperi cu uimire și uluire că, de partea cealaltă, de asemenea, este Cineva care bate la aceeași ușă: *„Iată, stau la ușă și bat"* (Apoc. 3, 20). Am putea descoperi că, pe partea Sa, ușa nu este încuiată; pe partea noastră ea este încuiată: inima noastră este legată – și, vai, atât de strâns – fiindcă nu-și asumă riscul de a se lepăda de lege și de a păși pe tărâmul iubirii, unde totul este atât de fragil și imposibil de cucerit cu forța, așa cum sunt iubirea și viața în sine. Dar **Dumnezeu** continuă să bată cu nădejde, insistență, răbdare, **continuă să bată neîncetat prin oameni, împrejurări și prin glasul mic, liniștit al conștiinței noastre**, așa cum cerșetorul bate la ușa bogatului, fiindcă, după ce am ales să fim săraci, El așteaptă ca iubirea și mila noastră să Îi deschidă o inimă adevărată, de om. Și lucrul de care are nevoie pentru a intra și cina cu noi este ca să lepădăm inima de piatră și să dobândim o inimă de carne (Iez. 11, 19); iertare și libertate, iată ce dăruiește Domnul.

Lămuriri pe cale

Întrucât multe dintre cuvintele Sfintei Scripturi ne ridică probleme de înțelegere, vom încerca din când în când, cu ajutorul părinților noștri, să vă oferim o imagine mai clară. Iată un prim text:

„După acestea a venit ***Iisus*** *și ucenicii Lui în pământul Iudeii și stătea acolo și* ***boteza****. Și boteza și Ioan în Enom, aproape de Salim, că erau acolo ape multe și veneau și se botezau." (Ioan 3, 22-23)*

Botezul cu care boteza Mântuitorul este același cu care boteza Ioan. Aceasta se întâmpla în perioada în care Ioan încă nu fusese închis, deci în perioada chemării la pocăință făcută de el și a botezului pocăinței. Acest botez era simbolic, iar curățirea prin apă simboliza curățirea de păcate, recunoașterea lor și îndreptarea către Dumnezeu.

Mântuitorul a lucrat și El un timp acest botez al pocăinței, după ce primise botezul de la Ioan și după ce începuse deja propovăduirea. Nu boteza alături de Ioan, însă tot în același loc, adică în apele Iordanului a botezat și Mântuitorul. Hristos a făcut o vreme acest botez al lui Ioan pentru că l-a respectat pe Înaintemergătorul și l-a iubit.

Când Ioan a fost arestat, nu s-a mai făcut botezul său nici de către Mântuitorul. Atunci a încetat activitatea de pregătire a poporului pentru venirea Îngerului de mare sfat și a rămas doar propovăduirea Mântuitorului și pregătirea lucrării mântuitoare – pătimirile, moartea, punerea în mormânt, Învierea Domnului și Pogorârea Duhului Sfânt, deci întemeierea Bisericii și Botezul în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.

Așadar sunt două botezuri: unul simbolic – al lui Ioan, lucrat o vreme și de Mântuitorul – și cel adevărat, botezul haric, de care vorbește Mântuitorul când spune Apostolilor: „mergând botezați toate neamurile în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh".

Preot Ștefan

Din Patericul Sfântului Sava

Dumnezeu îl numește rob credincios pe acela care face fără fățărnicie și cu râvnă voia Lui; nu fi trândav, nu dormita atunci când citești ori cânți, și nu te lăsa momit de somn; alungă plictiseala în rugăciune și ia aminte cu osârdie la cuvintele psalmilor; nu lăsa cugetul să viseze, fiindcă acolo unde e visarea sunt aproape patimile și demonii.

conștient la carne, pentru ca trecerea spre nevoințele Postului Mare să fie mai ușoară și mai riguros împlinită de către creștini. Postul trupesc cu care încercăm să ne obișnuim de la începutul acestei săptămâni, se cere însă împreunat cu postul cel duhovnicesc, ca astfel, prin viață curată, să pregustăm Împărăția veșnicelor bunătăți. ***Sâmbăta*** acestei săptămâni este închinată pomenirii sfinților pustnici și pustnice din toate părțile lumii. Această pomenire are și un scop pedagogic, în sensul unui mesaj adresat creștinilor din lume. Aceasta întrucât, chiar dacă nu toți își închină viața feciorie, fiecare trebuie să se străduiască, măcar în timpul Postului Mare, să se asemene monahilor, păzind înfrânarea, posturile, priveghierea și rugăciunile.

Duminica lăsatului sec de brânză sau a Izgonirii lui Adam din Rai ne aduce aminte de momentul dureros al căderii primilor oameni prin neascultarea de Dumnezeu, cădere care a sfârșit prin alungarea acestora din Împărăția Raiului. Pentru a reuși să ne îmbrăcăm în Hristos, cel ce S-a făcut pentru noi Noul Adam, trebuie ca mai întâi să ne recunoaștem pe noi în imaginea lui Adam cel căzut în păcat, acceptând de bunăvoie șederea înaintea porților închise ale Raiului. Această temă a Împărăției Raiului ne ajută să înțelegem că perioada postului este un timp de întoarcere și răscumpărare prin Hristos, în demnitatea originară a lui Adam.

Intrarea în Postul Mare este marcată de ***Vecernia Iertării*** din seara acestei duminici, împreunată cu Pavecernița, slujbe care fac începutul Postului Mare. După săvârșirea acestor slujbe, începe deplina postire de mâncăruri, alături de postirea de fapte rele.

Preot Lucian Farcașiu

Portul popular din zona Banatului

Astăzi, continuând călătoria noastră, ne propunem să descoperim frumusețea portului popular bănățean.

Cămășile femeiești și cele bărbătești, *cotrânțele*, brâurile, *cepsele*, alături de celelalte existente în casele bănățenilor – *cilimurile* și *ponievile*, ștergarele și *măsaile* de masă și pat – oferă femeilor din familiile bănățene un binemeritat prilej de a-și exprima talentul, de a-și arăta bunul gust și inepuizabila lor fantezie creatoare. Țesute și împodobite cu motive brodate sau alese în tehnici extrem de migăloase, inegalabile ca nivel de dificultate, aceste categorii de piese și-au depășit condiția utilitară, devenind adevărate mărci zonale, capabile să exprime vizual, povestea fiecărei familii, a neamului, a comunității din care fac parte.

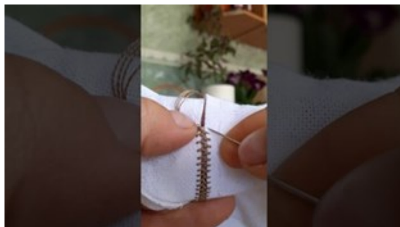
Costumul femeiesc, în raport cu cel bărbătesc, prezintă o tipologie mult mai variată zonal și o mai mare diversitate a decorului brodat sau ales în război, concomitent cu realizarea țesăturii. Bănățeanca își arată statutul social-economic prin bogăția podoabelor confecționate din monede de aur și argint, reunite prin monturi ingenioase.

Costumul popular femeiesc din Banat se deosebește de costumele din restul țării prin piesa numită „opreg", precum și prin piesa ce se poartă pe cap, numită „ceapsă" sau „conciu".
Ceapsa și conciul sunt piese cu care femeia din Banat își acoperă capul. Ceapsa este un fel de bonetă care se țese din lână sau bumbac și se ornamentează cu acul, cu motive în formă de romb, roată, stea.

Conciul se poartă în Lunca Timișului și se compune dintr-o bucată de pânză, pătrată și o fâșie lungă fixată pe marginile bucății pătrate, numită bată. Conciurile se țes din lână colorată și mai nou din fir auriu ori argintiu, în motive geometrice.

Opregul este piesa care se poartă în spate, compusă dintr-o bucată dreptunghiulară cu lungimea de 20-25 cm, numită „petecul de opreg", și de care stau agățați, ciucurii lungi până la poale (lungimea ciucurilor de circa 80-90 cm). Opregul se țese din lână, iar motivele ornamentale se aleg sau se cos cu acul în fir auriu și argintiu.
Brâul țesut în 4 ițe în motive geometrice se încinge peste cămașă. Peste brâu se încinge „brăcira", mai îngustă, iar deasupra se încinge opregul la spate și cătrința în față.

Costumul de Banat se caracterizează și prin cusătura „nemțoanelor", a „tăieturii" dar mai ales prin cusătura cheițelor cu acul, care se fac cu multă măiestrie. Cheițele realizează unirea a două foi de material. Ele pot avea diverse forme, dintre cele mai frumoase fiind cheițele dantelate. Mai rare sau mai dese, ele pot fi surprinzător de variate in ce privește tehnica de lucru.

Costumul bănățean și în special cel din Câmpia bogată a Banatului de nord, se mai distinge și prin folosirea materialelor prețioase, prelucrate în sisteme de o nemaiîntâlnită somptuozitate tehnică.

Atât costumul femeiesc cât și cel cel bărbătesc sunt completate prin vesta din pănură, denumită „prăslnic". Cea femeiască, albă cu clini la subraț și lungă până la șolduri este ornamentată cu aplicații de postav roșu și broderie policromă; cea bărbătească confecționată din pănură în colorit divers (alb, cenușiu, albastru) este ornamentată cu găetane, șinoare colorate. Deosebit de frumoasă

ÎNȚELEAPTA RÂNDUIRE A CELOR TREI SĂPTĂMÂNI DINAINTEA POSTULUI MARE

Duminicile premergătoare Postului Mare au un profund înțeles pedagogic și duhovnicesc, ele fiind într-o strânsă legătură una cu cealaltă. Primele două, „a Vameșului și a Fariseului" și cea „a Fiului risipitor", propun pregătirea duhovnicească a creștinului în vederea postului, iar ultimele două, numite „a Lăsatului sec de carne" și „a Lăsatului sec de brânză", încep să-i obișnuiască pe creștini cu postirea. Imnele Utreniei, specifice Postului Mare, se cântă încă de la Duminica Vameșului și a Fariseului. Acestea au în centrul lor îndemnul la pocăință și nădejdea în puterea restauratoare a vieții în Hristos, din Biserică:

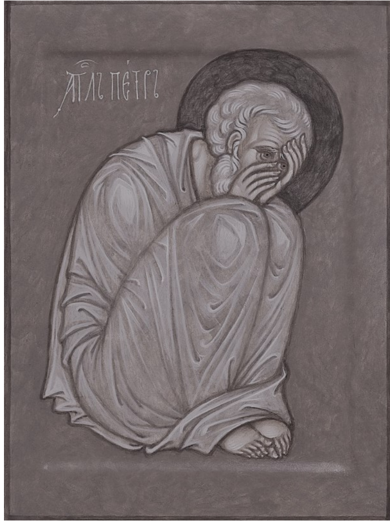
„Ușile pocăinței deschide-mi mie, Dătătorule de viață; că mânecă duhul meu la Biserica Ta cea sfântă, purtând locaș al trupului, cu totul spurcat. Ci ca un îndurat curățește-l, cu mila milostivirii Tale";

„În cărările mântuirii îndreptează-mă, Născătoare de Dumnezeu, căci cu păcate grozave mi-am spurcat sufletul și cu lenevire mi-am cheltuit toată viața mea; ci cu rugăciunile tale, Preacurată, spală-mă de toată necurăția";

„La mulțimea faptelor mele celor rele cugetând eu, ticălosul, mă cutremur de înfricoșata zi a judecății. Ci îndrăznind spre mila milostivirii Tale, ca David strig ție: Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta!".

Aceste tropare ne amintesc de posibilitatea întoarcerii în Rai, a cărui ușă închisă de Adam este pentru noi deschisă din nou, prin pocăință, în vremea postului.

Căutând să rezumăm înțelesul duhovnicesc al ***Duminicii Vameșului și Fariseului***, vom spune că în -ceputul oricărei virtuți îl fac *smerenia* și *pocăința*. Pentru a începe lupta postului bine orientați, credincioșii trebuie, încă de la începutul perioadei Triodului, să cunoască ce înseamnă smerenia, recunoscându-se în vameș și silindu-se să dobândească smerenia lui, dar fugind de celelalte păcate ale sale. De asemenea, creștinul trebuie să se împodobească cu virtuțile fariseului, fugind însă de mândria lui. Săptămâna care urmează după această duminică este una a îngăduinței la toate felurile de mâncări, sau *harți*, inclusiv miercurea și vinerea. Rostul acestei dezlegări este acela de a întări trupește pe cei care

doresc să asume nevoințele postului, ajutându-i să-și întărească și puterile trupului pentru aceste nevoințe.

Pericopa evanghelică din ***Duminica Fiului risipitor*** ne atrage atenția, pe de o parte, asupra înstrăinării noastre de Dumnezeu prin păcat, a risipirii darurilor Sale, iar pe de altă parte, asupra aducerii aminte și a reîntoarcerii cu credință la Părintele Ceresc, fiind, prin aceasta, reprimiți ca fii iubiți ai Săi. Reîntoarcerea noastră la Dumnezeu se realizează tocmai pe calea celor 40 de zile ale postului, prin rugăciunea care întărește și adâncește dobândirea primelor roade ale pocăinței. Pocăința și reîntoarcerea, atât de necesare pentru reprimirea noastră ca fii ai lui Dumnezeu, le dobândim în Biserică prin Sfânta Taină a Spovedaniei. În-să pentru a dobândi iertarea, este necesară schimbarea în bine a adâncului vieții, a existenței noastre. Acesta este sensul unei pocăințe sincere și numai ea ne poate aduce iertarea. Or, perioada Triodului are ca temă centrală tocmai pocăința, pe care ne-o propune pentru reașezarea noastră în demnitatea de fii ai lui Dumnezeu, după har.

Începând din Duminica Fiului risipitor și până în Duminica Ortodoxiei, cântăm psalmul 136:

„La râul Babilonului, acolo am șezut și am plâns, când ne-am adus aminte de Sion. În sălcii, în mijlocul lor, am atârnat harfele noastre. Că acolo cei ce ne-au robit pe noi, ne-au cerut nouă cântare, zicând: «Cântați-ne nouă din cântările Sionului!». Cum să cântăm cântarea Domnului în pământ străin? De te voi uita, Ierusalime, uitată să fie dreapta mea! Să se lipească limba mea de grumazul meu, de nu-mi voi aduce aminte de tine, de nu voi pune înainte Ierusalimul, ca început al bucuriei mele" (vs. 1-6).

Acest psalm ne invită să păstrăm pe Dumnezeu în „memoria" noastră, rămânând statornici în orientarea noastră plină de nădejde către El.

Sâmbăta dinaintea Duminicii Înfricoșatei Judecăți, ne prilejuiește rugăciunea și cinstirea „... tuturor părinților și a fraților creștini ortodocși adormiți de la începutul veacurilor". Rugăciunile pentru cei adormiți exprimă dragostea cu care-i înconjurăm pe aceștia, fiind dovada iubirii noastre față de ei și a purtării de grijă pentru sufletul lor. De asemenea, această sâmbătă vine să ne problematizeze asupra realității morții, îndemnându-ne la osteneală, întru dobândirea Împărăției lui Dumnezeu.

Duminica Înfricoșătoarei Judecăți sau a Lăsatului sec de carne ne prezintă mai dinainte imaginea înfricoșatei Judecăți. Ea are o întreită semnificație. Pe de o parte, continuă praznicul pomenirii tuturor celor adormiți, prevestind adunarea finală a celor vii și a celor morți pentru judecata lui Dumnezeu la cea de-a doua venire. Pe de altă parte, completează referirea, din Duminica Fiului risipitor, la Dumnezeu-Tatăl Cel iubitor, punând în evidență dreptatea, care este criteriul ultim al Judecății de Apoi. În fine, deschide cea de-a doua parte a perioadei pregătitoare pentru Postul cel Mare, dedicată pregătirii efective a creștinului, stimulându-l la aceasta prin cugetarea la înfricoșătoarea judecată.

Rânduiala săptămânii ce urmează acestei duminici ne pregătește pentru osteneala Postului, pentru că în toate zilele, chiar și miercurea și vinerea, creștinii consumă doar ouă, lapte, brânză și pește. Se renunță

Martiriul Sf. Policarp al Smirnei

Sf. Policarp, episcopul vechii cetăți Smirna (astăzi Izmir, Turcia), este unul dintre marii dascăli și martiri ai Bisericii noastre. Viața și mărturisirea sa dau mărturie peste veacuri de credința și râvna sa fierbinte pe care o purta în inimă Domnului său și rămâne pentru totdeauna un model de urmare a lui Hristos și de trăire a vieții creștine.

Născut în cetatea Efes, pe vremea împăratului Vespasian, Sf. Policarp rămâne orfan de mic copil, părinții săi primind cununa muceniciei. Înainte de pătimire, părinții săi l-au încredințat unei femei evlavioase, Calista, care l-a crescut în frica de Dumnezeu și iubire de sfintele virtuți. Fiind plin de milostivire față de nevoile celor săraci, împărțea cu nerăbdare proviziile nobilei sale mame. În urma unei minuni în care cămările s-au reumplut în chip minunat, mama sa adoptivă i-a schimbat numele din Pangratie, așa cum se numea de copil, în Policarp, ce înseamnă *„rod îmbelșugat"*.

Ajuns la maturitate, devine ucenic apropiat al Sf. Ioan Evanghelistul, umplându-se de învățătura sa și de tot ce amintea de viața Domnului Hristos. Fiind în exil pe insula Patmos, Sf. Ioan îl hirotonește ca episcop al marii cetăți a Smirnei pe Sf. Vucol, căruia i l-a încredințat ca ajutor și tovarăș în lucrare pe Sf. Policarp. Ajunși în cetate, Policarp este hirotonit preot și însărcinat cu îngrijirea orfanilor, până la moartea dascălului său, căruia îi urmează în scaunul episcopal. Era anul 106. Îmbrăcat cu harul dumnezeiesc, Sf. Policarp urmează cu desăvârșire calea Domnului, împletindu-și propovăduirea cu mulțime de minuni, făcând din trăirea și învățătura sa cale de întoarcere a mulțime de păgâni la credință. Totodată, propovăduirea sa a stat cu tărie împotriva învățăturii eretice a marcioniților și valentinienilor, care aduceau tulburare și dezbinare în obștea Bisericii lui Hristos, reușind întoarcerea multora dintre cei înșelați de aceste erezii. Sf. Policarp a călăuzit astfel, în chip cu adevărat apostolesc, Biserica sa vreme de aproape cincizeci de ani.

Bătrân de zile, în anul 154, sau cel mai târziu în primăvara anului 155, face o călătorie la Roma pentru a sta de vorbă cu papa Anicet, privind apărarea credinței adevărate și lupta comună împotriva ereziilor. O altă grijă a bătrânului episcop era ca sărbătoarea Paștilor să fie prăznuită de întreaga creștinătate la aceeași dată.

Deși nu s-a ajuns la o înțelegere privind data serbării anuale a Învierii Domnului, cei doi ierarhi și-au luat rămas bun cu pace și deplină comuniune frățească.

La puțină vreme de la întoarcerea sa la Smirna, o înfricoșătoare prigoană a răvășit toate Bisericile Asiei, adăugând cete de mucenici soborului ceresc. Și Sf. Policarp i se apropia vremea plecării sale. Istorisirea muceniciei sale este păstrată sub formă de *„Scrisoare a Bisericii din Smirna către Biserica lui Dumnezeu care se află în Philomelium și către toate comunitățile din tot locul ale Bisericii universale"*, fiind scrisă de un martor ocular. Această scriere prezintă un interes istoric excepțional, fiind <u>cel mai vechi act martiric păstrat în limba greacă</u>, în forma lui originală, și cel care a creat genul literar creștin al Actelor martirice. De o importanță deosebită pentru teologia și viețuirea creștină, istorisirea pătimirilor marelui mucenic este o nestemată adăugată în tezaurul Sfintei Tradiții a Bisericii noastre Ortodoxe.

Din actul său martiric, pe care îl vom urma în continuare, aflăm ca Sf. Policarp a pătimit mucenicia pentru Hristos în Sâmbătă cea mare, la 23 februarie 155, în vremea împăratului Antonin Pius (138-161). Înainte mai pătimiseră încă unsprezece mucenici în cetatea sa, el fiind ultimul și cel care a oprit pentru moment prigoana creștinilor. La începutul prigoanei, cedând la insistențele credincioșilor săi, Sfântul s-a retras într-o căsuță de țară din apropierea orașului, unde necontenit se ruga. Cu trei zile mai înainte de a fi prins „a avut o vedenie, căci a văzut perna lui cuprinsă de flăcări; și, întorcându-se, a spus către cei ce se aflau împreună cu el: *trebuie să fiu ars de viu*". Este găsit apoi de soldații împăratului, pe care îi primește cu fața luminoasă și cărora le așează înainte o masă îmbelșugată, cerând o vreme pentru rugăciune. După ce și-a terminat rugăciunea, „pomenind pe toți care s-au întâlnit vreodată cu el, mici și mari, străluciți și smeriți, și întreaga Biserică universală din lume", este urcat pe un asin și dus spre stadionul din cetate, suferind pe drum cazne de la prigonitori. Intrând în stadion, un glas din cer i-a zis: *„Fii tare și îndrăznește, Policarp"*. Îndemnat de judecător să se lepede și să blesteme pe Hristos, Sfântul a răspuns:

„De optzeci și șase de ani îi slujesc și nici un rău nu mi-a făcut. Cum pot sa blestem pe Împăratul meu, Cel ce m-a mântuit?".

În cele din urmă este condamnat la ardere pe rug, așa cum proorocise.

Pregătindu-se în grabă rugul, Sfântul s-a dezbrăcat de haine, căutând apoi să se descalțe, ceea ce nu făcuse niciodată, deoarece creștinii căutau mereu să-i sărute picioarele. S-a așezat apoi pe rug, singur și fără să fie țintuit în cuie: *„Lăsați-mă așa, căci Cel ce îmi dă tăria să îndur focul, îmi va da putere să îndur nemișcat pe rug, chiar și fără siguranța cuielor voastre"*. Sfârșindu-și o rugăciune fierbinte, este aprins focul, care, în chip minunat înconjura trupul fără să-l ardă. Văzând că nu este mistuit de foc, judecătorul a poruncit unui lăncier să-l străpungă cu un pumnal, curgând din împunsătură atâta sânge încât a stins focul, spre mirarea tuturor. La îndemnul iudeilor, care păzeau trupul să nu fie luat de creștini, *„ca nu cumva, creștinii, părăsind pe Cel răstignit, să se închine acestuia"*, judecătorul a poruncit ca trupul să fie ars în foc.

Martiriul Sfântului ne prezintă în continuare una dintre cele mai vechi și însemnate mărturii despre cinstirea sfinților și a sfintelor moaște. Scormonind prin cenușă, creștinii au cules rămășițele Sfântului spre cinstire: *„În acest chip, noi am dobândit mai în urmă* ***osemintele lui, mai cinstite decât pie-***

trele prețioase și mai scumpe decât aurul, și le-am așezat la un loc cuviincios. Dea Domnul să ne adunăm și noi acolo, după putință, cu bucurie și veselie, ca **să sărbătorim ziua martiriului lui ca zi a nașterii**, atât pentru amintirea celor ce au săvârșit lupta, cât și pentru deprinderea și pregătirea celor ce vor lupta în urmă".

Astfel a pătimit prea minunatul Policarp, *„învățător apostolic și cu duh proorocesc", „nu numai un dascăl ales, ci și un martir renumit, a cărui mucenicie toți doresc să o urmeze, pentru că a fost după Evanghelia lui Hristos".*

Preot Ioan Curechian

Notă: De 14 octombrie 2011 au fost aduse la Iași o parte din moaștele Sf. Policarp. Cealaltă parte se păstrează în Franța, de când au fost luate de cruciați de la greci.

Cei patru stâlpi ai anului 2021

ÎMPLINIREA PORUNCILOR (II)

Cuvânt al Avvei Dorotei

„A face poruncile lui Dumnezeu cu pricepere însemnează să luăm aminte cum vine fapta bună, ce lucru este cel ce o aduce și ce trebuie să facem ca să o câștigăm."

Să ne sârguim, fraților, pentru mântuirea noastră și să fim cu luare aminte ca să nu pierdem vremea în zadar, căci cu adevărat, *mult vom căuta zilele acestea și nu le vom afla*. Altfel nu numai că nu sporim, ci și pururea ne scârbim. Aceasta ni se pricinuiește pentru că nu suntem cu luare aminte și cu pază în inima noastră. Că de am vrea cu tot dinadinsul să ne nevoim puțin, nu ne-am scârbi atât de mult, nici nu ne-am obosi foarte. Pentru că deși are cineva osteneală la început, dar puțin câte puțin sporește înainte și apoi cu odihnă săvârșește faptele cele bune, că văzând Dumnezeu osteneala lui îi dă ajutor. Deci, să ne silim pe noi înșine, să punem începere ca să voim binele. Căci cu toate că n-am ajuns la faptă, dar și voința aceasta este începutul mântuirii. Findcă *din voință ajungem cu ajutorul lui Dumnezeu și spre osârdie* și apoi cu osârdia câștigăm faptele cele bune. De aceea zicea oarecare dintre Părinți: dă sânge și primește duh, adică **nevoiește-te și vei dobândi fapta cea bună**.

Deci, și din voi, cel ce vrea să câștige fapta cea bună, nu trebuie să lenevească și să glumească. Căci precum cel ce vrea să învețe zidăria, sau alt meșteșug, nu se mai îndeletnicește și cu altceva decât cu acel meșteșug, așa și *cei ce voiesc să învețe lucrarea cea duhovnicească, nu trebuie să mai gândească alt lucru, ci ziua și noaptea să se nevoiască la aceasta*, ca să se deprindă și să se folosească. Fiindcă, dimpotrivă, cei ce nu se sârguiesc la dânsa așa, nu numai că nu sporesc, ci se și tulbură totdeauna și se nevoiesc în zadar, fără nicio chibzuire, iar ostenindu-se cineva fără luare aminte, pe nesimțite se abate din drumul faptelor celor bune, care sunt totdeauna în mijloc și greșește.

Fraților, de vom cerceta, aflăm, și de vom cere de la Dumnezeu, ne dă luminare. Că zice la Sfânta Evanghelie: *„Cereți și vi se va da, căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide".* **Cereți** însemnează să ne rugăm și prin rugăciune să cerem; iar **căutați** însemnează să luăm aminte cum vine fapta bună, ce lucru este cel ce o aduce și ce trebuie să facem ca să o câștigăm. Dacă vom cerceta așa în toată ziua, vom afla; iar **bateți** și vi se va deschide înseamnă să facem poruncile lui Dumnezeu, că tot cel ce va bate, cu mâinile bate, iar mâinile închipuiesc lucrarea. Dumnezeu vrea nu numai să cerem, ci să și căutăm cu luare aminte și apoi să ne ostenim, nevoindu-ne a fi gata la tot lucrul bun, precum zice Apostolul. Iar să fim gata, ce însemnează? Când cineva vrea să facă corabie, întâi gătește toate cele trebuincioase, până și curele, smoală și cel mai mic lucru, apoi începe lucrarea. Așa trebuie să fim și noi gătiți la toată fapta cea bună, să avem toată gătirea spre a face voia lui Dumnezeu cu minte, cum vrea El și-I place. Dar oare ce însemnează ceea ce zice Apostolul: "*Voia lui Dumnezeu cea bună, plăcută și deplină*?" Voia Lui cea bună se săvârșește în *cele ce se fac după poruncile Lui*, adică: să ne iubim unul pe altul, să facem milostenie, și altele asemenea. Aceasta este voia lui Dumnezeu cea bună. Dar cea plăcută care este? Orice bine ar face cineva, nu poate ști dacă îl face precum este plăcut Domnului. Se întâmplă să găsească cineva o săracă frumoasă, fără părinți; îi place și o ia și o hrănește ca pe o săracă. Acesta bine a făcut, pentru că a împlinit porunca lui Dumnezeu. Acest bine însă fiind cu oarecare patimă omenească, nu este plăcut lui Dumnezeu. Plăcut este când face cineva milostenie fără nici un gând omenesc, cu numai din însăși bunătatea, din însăși milostivirea. Iar desăvârșirea este când face cineva orice faptă bună, fără îndoială, fără pregetare, fără greutate, ci din toată puterea, cu toată voia și cu atâta dragoste, încât socotește că el se folosește din acea facere de bine și nu că pe altul folosește, iar dând milostenie se bucură ca și când ar lua, iar nu ar da el. Atunci se socotește că face voia lui Dumnezeu cea bună, plăcută și deplină. Aceasta însemnă *a face poruncile lui Dumnezeu cu pricepere.*

Când a ridicat-o securitatea în 1958, maica Tatiana avea 37 de ani și se ostenea ca stareță la mănăstirea Tismana de 6 ani. Mărturia de mai jos este a unei foste deținute politice, care a stat o vreme cu ea în închisoare. Însă, spre deosebire de marea majoritate a celor care au fost considerați „dușmani ai poporului" și închiși, maica Tatiana nu a fost eliberată pe baza decretului din 1964. Ei i s-a înscenat o delapidare și a făcut 14 ani de temniță grea, ieșind din pușcărie abia în 1972.

Calendarul mărturisitorilor

Monahia Tatiana Răduleț- Învierea în temniță

Era în dimineața zilei de Paști a anului 1960. Se servise masa de dimineață și o liniște desăvârșită plutea în celularul Securității Craiova. Într-o celulă strâmtă, fără alt mobilier decât paturile de fier suprapuse, trei femei stăteau pe marginea patului, așa cum dicta regulamentul: stareța Mănăstirii Tismana, o vajnică româncă dintr-unul din satele Olteniei și o tânără ingineră chimistă.

Acuzată că a oferit hrană și adăpost fugarilor și luptătorilor anticomuniști din munți, Maica Tatiana, ca stareță, a fost supusă la o anchetă deosebit de dură, la presiuni, constrângeri și șocuri de lungă durată, care împing spre limita de ruptură psihică și firile cele mai tari. Declarațiile de autoacuzare erau smulse printr-o tehnică de urgență, unde domina bătaia cu parul, cu ranga la tălpi, șocul electric, învârtitul pe fus.

O anchetă prelungită ducea, mai ales la femei, la dezechilibru psihic. Au fost destule cazuri când cei care au trecut pe acolo nu și-au putut regăsi echilibrul pierdut. Nu se terminase bine investigarea delictelor politice, când a survenit o nouă problemă. Unde este aurul mănăstirii? Singurul care era îndreptățit să stăpânească metalul prețios era statul, partidul. Anchete lungi, ziua și noaptea, confruntări, deplasări la mănăstire pentru percheziții și săpături, toate o afectaseră adânc pe biata femeie.

Săptămâna Patimilor fusese pentru ea o săptămână de supliciu, de groaznică solicitare. Avea momente când vorbea tare, singură. În dimineața zilei de Paști a părut a fi mai liniștită. Supraveghetorii arestului erau la datorie. La intervale regulate, ridicau apărătoarele de la vizoare ca să se încredințeze că în celulă nu se pune nimic la cale, nu se petrece nimic suspect.

În liniștea și pacea acelei dimineți sfinte, deodată, ca împinsă de un resort, fără să mai dea nici o explicație, Maica Tatiana alergă spre ușă și începu să lovească cu pumnii strigând cât o țineau puterile:

- Deschideți, deschideți ușa, vine Împăratul Măririi! Deschideți până mai aveți timp, că altfel va fi vai de voi!

Maica Tatiana continua să bată cu pumnii în ușă repetând chemarea. Se deschide vizeta și caraliul de serviciu se uită nedumerit spre noi. I-am răspuns ridicând din umeri. Maica Tatiana încercă să-l lămurească repetând ordinul divin. Caraliul neștiind ce să facă, închide repede vizeta. După scurt timp, pe sală se aude zgomot de pași și zvon de glasuri. Se trag zăvoarele și ușa se deschide. În prag apare ofițerul de serviciu pe unitate. Era cunoscut ca un om ponderat. Poate aceasta îi era firea, poate acesta era rolul pe care trebuia să-l joace; al intervenției conciliante pentru realizarea unei strategii de lucru. La deschiderea ușii, Maica Tatiana se liniștește și-i întâmpină cu *„Hristos a înviat!"*. Ofițerul privește întrebător spre noi, care așteptam speriate urmările. O vor târî sub dușul rece? O vor pune în cămașa de forță? O vor snopi în bătaie?...

Ofițerul pune mâna la cap în semn că a luat-o razna și o lasă să iasă pe culoar înconjurată de grupul de caralii. Ușa se închide și noi rămânem cu urechile ciulite să prindem o informație, dincolo de raza vizuală. Încercăm să facem o rugăciune... Liniște!... Apoi, deodată, de undeva nu departe, probabil din boxa unde se scotea la aer, se aude glasul puternic, plin, al Maicii Tatiana cântând: *„Hristos a înviat!"*. Melodia pătrunde dincolo de ziduri și zăbrele, topind atmosfera sumbră a celularului într-o cerească binecuvântare. L-a repetat de trei ori așa, ca la Mănăstire în ziua de Paști, de a răsunat Securitatea.

După scurt timp, au dus-o în celulă, liniștită, cu fața luminoasă. Din ochi îi dispăruse deșertul animalului prins în capcană. Groaza anchetei care nu se mai termina, teama care nu o lăsa să doarmă până spre miezul nopții, când era chemată la anchetă, cutele amărăciunii, amprenta deznădejdii dispăruseră. Ofițerul a chibzuit câteva minute și a făcut semn plutonierului. Ușa s-a închis și zăvoarele au fost trase. Stareța s-a așezat pe marginea patului. Chipul îi radia de mulțumire. Plutea în altă lume. Nu mai era în celula Securității. (*Viorica Stănulețiu-Călinescu*)

27 februarie:

Sf. Ierarh Rafail, primul episcop ortodox din America (†1915)

Numindu-se „arabo-sirian din naștere, grec prin educație primară, american prin reședință, rus în adâncul inimii și slav în suflet", Sf. Rafail a primit veșmintele arhierești de la țarul Nicolae II al Rusiei. În America a ctitorit o catedrală, a pus bazele a 30 parohii, a sfințit locul unei mănăstiri, a tradus în engleză numeroase cărți de cult și a editat ziarul ortodocșilor americani, dar mai ales a adus mii de oameni la credință.